C/2025/3947

2025.7.18.

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2025. július 16.)

az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) a 2014–2022-es időszak tekintetében nyújtott támogatásra elfogadott tagállami vidékfejlesztési programok lezárására vonatkozó iránymutatás jóváhagyásáról

(C/2025/3947)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

mivel:

(1) Az 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([1]) alapján elfogadták az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) a 2014–2020-as programozási időszak tekintetében nyújtott támogatásra jóváhagyott tagállami vidékfejlesztési programokat, majd ezeket az (EU) 2020/2220 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([2]) 2022. december 31-ig meghosszabbították.

(2) Figyelembe véve annak fontosságát, hogy e vidékfejlesztési programok lezárására – különösen az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([3]), az 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel, az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([4]), a 907/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelettel ([5]) és a 908/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelettel ([6]) összhangban – időben és hatékonyan kerüljön sor, megfelelő iránymutatást kell nyújtani az említett programok lezárásához.

(3) A tagállamok 2014–2022-es vidékfejlesztési programjainak lezárása során szem előtt kell tartani a 2007–2013-as vidékfejlesztési programozási időszak lezárásával kapcsolatos tapasztalatokat, és olyan egyszerűsített eljárásokat kell javasolni, amelyek az előző időszak lezárása során azonosított bevált gyakorlatokra épülnek.

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács 1305/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 487. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj).

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/2220 rendelete (2020. december 23.) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) és az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból (EMGA) 2021-ben és 2022-ben nyújtandó támogatásokra vonatkozó egyes átmeneti rendelkezések megállapításáról és az 1305/2013/EU, az 1306/2013/EU és az 1307/2013/EU rendeletnek a források és a 2021-ben és 2022-ben való alkalmazás tekintetében, valamint az 1308/2013/EU rendeletnek a források és az ilyen támogatások 2021-re és 2022-re vonatkozó elosztása tekintetében történő módosításáról (HL L 437., 2020.12.28., 1. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2020/2220/oj).

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/1303/oj).

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 1306/2013/EU rendelete (2013. december 17.) a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról és a 352/78/EGK, a 165/94/EK, a 2799/98/EK, a 814/2000/EK, az 1290/2005/EK és a 485/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 549. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/1306/oj).

([5]) A Bizottság 907/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelete (2014. március 11.) az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a kifizető ügynökségek és más szervek, a pénzgazdálkodás, a számlaelszámolás, a biztosítékok és az euro használata tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 255., 2014.8.28., 18. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2014/907/oj).

([6]) A Bizottság 908/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelete (2014. augusztus 6.) az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a kifizető ügynökségek és más szervek, a pénzgazdálkodás, a számlaelszámolás, az ellenőrzési szabályok, a biztosítékok és az átláthatóság tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról (HL L 255., 2014.8.28., 59. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2014/908/oj).

(4) Az iránymutatás célja, hogy megkönnyítse a lezárási folyamatot egy olyan módszertani keret biztosításával, amely alapján az Unió a végső egyenleg kifizetése, a jogtalanul kifizetett összegek visszafizettetése és/vagy a fel nem használt kötelezettségvállalások visszavonása révén pénzügyileg rendezheti fennálló költségvetési kötelezettségvállalásait.

(5) Ezért az iránymutatást jóvá kell hagyni,

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

Egyetlen cikk

A Bizottság jóváhagyja az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) a 2014–2022-es időszak tekintetében nyújtott támogatásra elfogadott tagállami vidékfejlesztési programok lezárására vonatkozó, a mellékletben szereplő iránymutatást.

Kelt Brüsszelben, 2025. július 16-án.

a Bizottság részéről
Christophe HANSEN
a Bizottság tagja

MELLÉKLET

IRÁNYMUTATÁS A 2014–2022-ES VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAMOK LEZÁRÁSÁHOZ

1. A LEZÁRÁS ÁLTALÁNOS ELVEI

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) a 2014–2020-as programozási időszak során finanszírozott tagállami vidékfejlesztési programokat az 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([1]) alapján fogadták el. Az 1303/2013/EU rendelet 26. cikkének (1) bekezdésében meghatározott időszakot az (EU) 2020/2220 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([2]) 2022. december 31-ig meghosszabbította. Ezért ezen iránymutatás a 2014-től 2022-ig tartó programozási időszakra vonatkozik.

Ez az iránymutatás a vidékfejlesztési programok lezárására vonatkozik, összhangban az 1303/2013/EU rendelettel ([3]), az 1305/2013/EU rendelettel, az 1306/2013/EU rendelettel ([4]), a 907/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelettel ([5]), a 908/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelettel ([6]), a 808/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelettel ([7]) és a 809/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelettel ([8]).

A programok lezárása az Unió fennálló költségvetési kötelezettségvállalásainak (EUR-ban kifejezett) pénzügyi rendezésére vonatkozik, amely az egyes vidékfejlesztési programokban részt vevő tagállamok számára (EUR-ban) történő bármely végsőegyenleg-kifizetés vagy a Bizottság által valamely tagállamnak jogosulatlanul kifizetett összegek (EUR-ban történő) visszafizettetése és a végső egyenleg (EUR-ban kifejezett) visszavonása révén valósul meg.

A Bizottságnak és a tagállamoknak a pénzügyi támogatás tekintetében fennálló valamennyi joga és kötelezettsége a vidékfejlesztési programok lezárásáig érvényben marad. A vidékfejlesztési program lezárása nem érinti a Bizottság azon jogát, hogy további pénzügyi korrekciókat fogadjon el vagy visszafizettesse a jogosulatlanul kifizetett összegeket.

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács 1305/2013/EU rendelete az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 487. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj).

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/2220 rendelete az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) és az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból (EMGA) 2021-ben és 2022-ben nyújtandó támogatásokra vonatkozó egyes átmeneti rendelkezések megállapításáról és az 1305/2013/EU, az 1306/2013/EU és az 1307/2013/EU rendeletnek a források és a 2021-ben és 2022-ben való alkalmazás tekintetében, valamint az 1308/2013/EU rendeletnek a források és az ilyen támogatások 2021-re és 2022-re vonatkozó elosztása tekintetében történő módosításáról (HL L 437., 2020.12.28., 1. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2020/2220/oj).

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/1303/oj).

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 1306/2013/EU rendelete (2013. december 17.) a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról és a 352/78/EGK, a 165/94/EK, a 2799/98/EK, a 814/2000/EK, az 1290/2005/EK és a 485/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 549. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/1306/oj).

([5]) A Bizottság 907/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelete (2014. március 11.) az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a kifizető ügynökségek és más szervek, a pénzgazdálkodás, a számlaelszámolás, a biztosítékok és az euro használata tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 255., 2014.8.28., 18. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2014/907/oj).

([6]) A Bizottság 908/2014/EU végrehajtási rendelete (2014. augusztus 6.) az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a kifizető ügynökségek és más szervek, a pénzgazdálkodás, a számlaelszámolás, az ellenőrzési szabályok, a biztosítékok és az átláthatóság tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról (HL L 255., 2014.8.28., 59. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2014/908/oj).

([7]) A Bizottság 808/2014/EU végrehajtási rendelete (2014. július 17.) az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazási szabályainak megállapításáról (HL L 227., 2014.7.31., 18. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2014/808/oj).

([8]) A Bizottság 809/2014/EU végrehajtási rendelete (2014. július 17.) az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazási szabályainak az integrált igazgatási és kontrollrendszer, a vidékfejlesztési intézkedések és a kölcsönös megfeleltetés tekintetében történő megállapításáról (HL L 227., 2014.7.31., 69. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2014/809/oj).

A fent kifejtettek szerint a 2020-ban elfogadott (EU) 2020/2220 rendelet (átmeneti rendelet) 2022. december 31-ig meghosszabbította az 1303/2013/EU rendelet 26. cikkének (1) bekezdésében meghatározott időszakot (lásd az (EU) 2020/2220 rendelet 1. cikkének (1) bekezdését).

Az átmeneti rendelet – a Covid19-válság hatásának, valamint a válság által az Unió mezőgazdasági ágazatára és vidéki területeire gyakorolt következményeknek a kezelése érdekében – bevezette továbbá a vidékfejlesztési programoknak az Európai Uniós Helyreállítási Eszközből (EURI) ([9]) 2021-re és 2022-re biztosított kiegészítő forrásokkal történő finanszírozásának lehetőségét. A kiegészítő EURI-forrásokat bizonyos feltételekhez kötötték, ezért azokat az EMVA vidékfejlesztési támogatásától elkülönítve kellett programozni és nyomon követni. Ezen elkülönítés ellenére az 1305/2013/EU rendeletben meghatározott szabályok – a vidékfejlesztési programok módosításaira vonatkozó szabályokat is beleértve –, az 1306/2013/EU rendeletben megállapított szabályok – a kötelezettségvállalás automatikus visszavonására vonatkozó szabályokat is beleértve –, valamint az 1307/2013/EU rendeletben megállapított szabályok alkalmazandók, kivéve, ha az átmeneti rendelet másként rendelkezik. A 2014–2022-es vidékfejlesztési programok EURI-hoz kapcsolódó részét az EMVA-ból finanszírozott résszel egy időben zárják le. Eltérő rendelkezés hiányában az EMVA-forrásokra vonatkozó valamennyi szabály az EURI-forrásokra is alkalmazandó.

Az átmeneti rendelet eredményeként a 2014–2022-es vidékfejlesztési programokat további két évvel meghosszabbították ([10]) (az Egyesült Királyság kivételével), további EMVA- és EURI-finanszírozást különítettek el a részükre, és a végrehajtásukat 2025 végéig (a vidékfejlesztési programok elszámolhatósági időszakának végéig) meghosszabbították ([11]).

2. A LEZÁRÁS ELŐKÉSZÍTÉSE

2.1. Iránymutatás és segítségnyújtás

A Bizottság szorosan együtt fog működni a tagállamokkal annak érdekében, hogy a lezárást megelőzően biztosítsa a szükséges iránymutatást és segítséget.

2.2. A programváltoztatásokra vonatkozó utolsó kérelmek benyújtási határideje

A vidékfejlesztési programok módosítására vonatkozó eljárásokat és határidőket a 808/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet 4. cikke határozza meg.

2.2.1. *A 808/2014/EU végrehajtási rendelet 4. cikkének (2) bekezdése:*

— Az 1305/2013/EU rendelet 11. cikke a) pontjának i. alpontja szerinti programmódosítás a programozási időszak során legfeljebb négyszer javasolható.

— Az összes többi módosítástípus tekintetében egyszeri módosítási javaslat nyújtható be naptári évenként és programonként, kivéve 2025-ben. 2025 az egyetlen olyan év, amikor több javaslat is előterjeszthető, feltéve, hogy a módosítások összessége kizárólag a finanszírozási terv kiigazítását érinti, ideértve a mutatókat tartalmazó terv kapcsolódó változásait is. Ezen túlmenően a programozási időszak alatt négy további módosítási javaslat nyújtható be programonként az összes többi módosítástípus kombinációjára. A tagállamok 2025-ben felhasználhatják ezeket a további módosítási javaslatokat, ha korábban nem használták fel őket.

2.2.2. *A 808/2014/EU végrehajtási rendelet 4. cikkének (3) bekezdése:*

— A tagállamok az 1305/2013/EU rendelet 11. cikke a) pontjának iii. alpontjában említett típusú legutóbbi programmódosításukat 2022. szeptember 30-ig benyújtják a Bizottságnak.

— A más típusú programmódosításokat 2025. szeptember 30-ig kell benyújtani a Bizottságnak.

([9]) A Tanács (EU) 2020/2094 rendelete (2020. december 14.) a Covid19-válság utáni helyreállítás támogatására szolgáló Európai Uniós Helyreállítási Eszköz létrehozásáról (HL L 433I., 2020.12.22., 23. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2094/oj).

([10]) Az (EU) 2020/2220 rendelet 1. cikke.

([11]) Az (EU) 2020/2220 rendelet 2. cikkének (2) bekezdése meghosszabbította az EMVA-kiadások elszámolhatóságának az 1303/2013/EU rendelet 65. cikkének (2) bekezdésében meghatározott határidejét.

2.3. **Negyedéves kiadásigazoló nyilatkozatok benyújtása a lezárás előtt**

A tagállamoknak a 908/2014/EU végrehajtási rendelet 22. cikkének (2) bekezdésében meghatározott ütemezésnek megfelelően továbbra is negyedéves kiadásigazoló nyilatkozatokat kell benyújtaniuk a kifizető ügynökségnél felmerült kiadásokra vonatkozóan a kiadások elszámolhatóságának végső időpontjáig. Ezért a Bizottsághoz benyújtandó utolsó negyedéves kiadásigazoló nyilatkozat a 2025 negyedik negyedévére vonatkozó nyilatkozat, amelyre vonatkozóan 2026. január 31-ig kell kiadásigazoló nyilatkozatot benyújtani.

A Bizottság által az adott programra kifizetett előfinanszírozás és időközi kifizetések teljes összege nem haladhatja meg az adott programhoz nyújtott teljes EMVA- és EURI-hozzájárulás 95 %-át ([12]). Ez azt jelenti, hogy a Bizottságnak le kell állítania a negyedéves kiadásigazoló nyilatkozatok visszatérítését, ha a vidékfejlesztési programnak kifizetett halmozott összeg eléri az EMVA-ból és az EURI-ból együttesen származó teljes hozzájárulás 95 %-át (az adott programot jóváhagyó határozat legutóbbi változatában foglaltak szerint).

Amint a vidékfejlesztési program elérte az EMVA-ból és az EURI-ból együttesen származó teljes hozzájárulás 95 %-os szintjét, a Bizottság minden egyes későbbi kiadásigazoló nyilatkozat tekintetében elvégzi az előfinanszírozás elszámolását. Az adott program végső egyenlegének kifizetésére vagy visszafizettetésére a program lezárásakor kerül sor.

3. **A KIADÁSOK ELSZÁMOLHATÓSÁGA**

3.1. **A kiadások elszámolhatósági időszakának utolsó napja és az általános alkalmazandó szabályok**

Az 1303/2013/EU rendelet ([13]) 65. cikkének (2) bekezdése értelmében a kiadások elszámolhatóságának végső határideje 2025. december 31., ami azt jelenti, hogy a kiadásoknak a kedvezményezettnél 2025. december 31. előtt kell felmerülniük, és azokat ezen időpont előtt kell kifizetni. Emellett a kiadás csak akkor jogosult az EMVA-ból (és az EURI-ból) származó hozzájárulásra, ha az adott támogatást a kifizető ügynökség ténylegesen kifizeti 2025. december 31. előtt.

Az integrált igazgatási és kontrollrendszer hatálya alá nem tartozó ([14]) intézkedésekre vonatkozó előlegek kifizetése az 1305/2013/EU rendelet 42. és 45. cikke alapján engedélyezett. A szóban forgó rendelet 63. cikke szerint az előlegeket bankgaranciával vagy valamely hatóság által nyújtott hasonló garanciával kell biztosítani. A biztosíték akkor szabadítható fel, ha az illetékes kifizető ügynökség megállapítja, hogy a művelethez kapcsolódó, közpénzből nyújtott hozzájárulásnak megfelelő tényleges kiadások összege meghaladja az előleg összegét.

Mivel 2025 a vidékfejlesztési program végrehajtásának utolsó éve, a tagállamoknak el kell számolniuk a kedvezményezetteknek a 2014–2022-es programozási időszakban befejezett projektekhez kapcsolódóan kifizetett előlegeket.

Az alábbi 3.8. pontban meghatározott átvitelekkel összefüggésben a tagállamok által 2025 végéig el nem számolt előlegeknek olyan folyamatban lévő projektekhez kell kapcsolódniuk, amelyek finanszírozását az (EU) 2021/2115 rendelet ([15]) 155. cikkének (4) bekezdése értelmében a 2023–2027-es közös agrárpolitikai (KAP) stratégiai terv keretében biztosítják.

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme érdekében a 2014–2022-es EMVA vagy az EURI esetében minden olyan 2025. december 31. előtt el nem számolt/fel nem használt előleget vissza kell fizettetni a kedvezményezettel, amelyet nem kapcsoltak a KAP stratégiai terv keretében átvitt összegekhez. Abban az esetben, ha a végleges beszámoló benyújtásának határideje előtt a tagállam nem kezdeményez visszafizettetési eljárást ezen összegek tekintetében, vagy ezen összegre vonatkozóan a végleges elszámolásban nem jelent be önkorrekciót, a Bizottság ezen összegeket a pénzügyi záróelszámolási eljárás lezárása előtt levonja a záróegyenlegből.

([12]) Az 1306/2013/EU rendelet 34. cikkének (2) bekezdése.

([13]) Az 1303/2013/EU rendelet 65. cikkének (2) bekezdésében meghatározott határidőt az (EU) 2020/2220 rendelet 2. cikke két évvel meghosszabbította.

([14]) Az 1306/2013/EU rendelet 67. cikkének (2) bekezdése felsorolja az integrált igazgatási és kontrollrendszer hatálya alá tartozó vidékfejlesztési intézkedéseket. Az integrált igazgatási és kontrollrendszer hatályán kívüli intézkedések olyan intézkedések, amelyeket ez a cikk nem sorol fel.

([15]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2115 rendelete (2021. december 2.) a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 435., 2021.12.6., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

Az adott tagállam tanúsító szervének a végleges elszámolásról szóló, 2026. június 30-ig esedékes jelentésben meg kell erősítenie, hogy a 2014–2022-es programozási időszak keretében a kedvezményezetteknek kifizetett előlegek elszámolásra kerültek, és hogy csak a 2023–2027-es időszakra vonatkozó KAP stratégiai terv szerinti zárókifizetésekkel rendelkező projektekhez kapcsolódó előlegeket nem számolták el, vagy hogy az adott tagállam megindította a szükséges visszafizettetési eljárásokat.

3.2. **Kiegészítő nemzeti finanszírozás**

A 2025. december 31-i elszámolhatósági időpont nem alkalmazandó a kiegészítő nemzeti finanszírozásra. Ezért a vidékfejlesztési program kedvezményezettjei számára a kiegészítő nemzeti forrásokból történő kifizetések 2025. december 31. után is teljesíthetők.

A tagállamok az állami támogatási szabályoknak megfelelően a vidékfejlesztési programon kívüli kiegészítő nemzeti finanszírozással is támogathatják a mezőgazdasági termelőket. Az 1305/2013/EU rendelet 82. cikke szerint a vidékfejlesztési tervekben feltüntetendő kiegészítő nemzeti finanszírozás esetében a program lezárását követően teljesített kifizetéseket külön állami támogatási értékelésnek kell alávetni. A tagállamok felelőssége, hogy ezt az engedélyt előzetesen megszerezzék annak biztosítása érdekében, hogy a kedvezményezetteknek teljesített kifizetések megfeleljenek az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak.

Emellett a tagállamok felelősek annak biztosításáért, hogy a kedvezményezettek a meghatározott időszak alatt teljesítsék kötelezettségvállalásaikat, még akkor is, ha a kötelezettségvállalás egy része a vidékfejlesztési program lezárásán túli időszakra vonatkozik. E célból a tagállamoknak az 1306/2013/EU rendelettel összhangban a kötelezettségvállalási időszak végéig el kell végezniük a szükséges ellenőrzéseket. Amennyiben a kötelezettségvállalások a kötelezettségvállalási időszak végéig nem vagy nem teljes mértékben teljesülnek, a tagállamoknak vissza kell fizettetniük a megfelelő összegeket, és azokat vissza kell téríteniük az uniós költségvetésbe (lásd az (EU) 2021/2116 rendelet ([16]) 104. cikke (1) bekezdése a) pontjának iv. alpontjában és az (EU) 2022/1173 bizottsági végrehajtási rendelet 14. cikkének b) pontjában foglalt átmeneti szabályokat).

3.3. **Pénzügyi terv – a kiadások felső határa intézkedésenként**

A Bizottság az 1306/2013/EU rendelet 36. cikke (3) bekezdésének b) pontjával összhangban köteles maximalizálni az egyes intézkedésekre vonatkozóan a hatályos pénzügyi tervben programozott összegeket meghaladó bejelentett kiadásokat.

Ha egy intézkedés esetében a kiadásokra felső határ vonatkozik, és a tagállam a 808/2014/EU végrehajtási rendelet 4. cikkében meghatározott határidőn belül megfelelően indokolt változtatásokat hajt végre vidékfejlesztési programjában, a kizárt kiadások később is kifizethetők, miután a Bizottság elfogadta a vidékfejlesztési program módosítását (amint az a 908/2014/EU végrehajtási rendelet 23. cikkének (2) bekezdésében szerepel).

3.4. **Az 1305/2013/EU rendelet 59. cikke (4) bekezdésének e), f) és g) pontjában meghatározott műveletekhez kapcsolódó kiadásokra vonatkozó különös rendelkezések**

A következő szakasz az 1305/2013/EU rendelet 59. cikke (4) bekezdésének e), f) és g) pontjában említett műveletekhez kapcsolódó kiadásokra vonatkozó azon különös rendelkezéseket ismerteti, amelyek az 59. cikk (3) bekezdésében meghatározott EMVA-hozzájárulási mértéktől való eltéréseket írnak elő. Ezek az eltérések azokra a különleges esetekre vonatkoznak, amikor bizonyos feltételek mellett magasabb társfinanszírozási arányok megengedettek, amelyek esetében a szabályoknak való megfelelés biztosítása érdekében ellenőrzésre és esetleges kiigazításokra van szükség záráskor.

Az 1305/2013/EU rendelet 59. cikke (4) bekezdésének e) pontja úgy rendelkezik, hogy a 73/2009/EK rendelet 136a. cikke (1) bekezdésének, valamint az 1307/2013/EU rendelet 7. cikke (2) bekezdésének és 14. cikke (1) bekezdésének alkalmazásában az EMVA-ba átcsoportosított pénzeszközökből támogatásban részesülő műveletek esetében a maximális társfinanszírozási arány 100 %. Ezért az e rendelkezésnek való megfelelést a lezáráskor ellenőrzik. Amennyiben a tagállam által bejelentett halmozott kiadások meghaladják a más alapokból az EMVA-ba történő átcsoportosításként elkülönített összegeket, kifizetési korrekciót (maximálást) alkalmaznak.

Az 1305/2013/EU rendelet 59. cikke (4) bekezdésének f) pontja úgy rendelkezik, hogy a társfinanszírozási arány Írország esetében 100 millió EUR (2011-es árakon), Portugália esetében 500 millió EUR (2011-es árakon), Ciprus esetében pedig 7 millió EUR (2011-es árakon) erejéig 100 %.

([16]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2116 rendelete (2021. december 2.) a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról, valamint az 1306/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 435., 2021.12.6., 187. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj).

Záráskor ellenőrizni kell az 1305/2013/EU rendelet 59. cikke (4) bekezdése f) pontjának való megfelelést. Amennyiben az adott tagállam által az összes érintett költségvetési sorra bejelentett összes kiadás halmozott összege meghaladja az 1305/2013/EU rendelet 59. cikke (4) bekezdésének f) pontjával összhangban elkülönített összegeket, kifizetési korrekciót (maximálást) kell alkalmazni.

Az 1305/2013/EU rendelet 59. cikke (4) bekezdésének g) pontja lehetővé tette az EUMSZ 136. és 143. cikkével összhangban 2014. január 1-jétől pénzügyi támogatásban részesülő tagállamok (Görögország és Románia) számára, hogy a vidékfejlesztési program végrehajtásának első két évében (Románia esetében 2017 második negyedévéig, Görögország esetében pedig 2017 negyedik negyedévéig) felmerült kiadások tekintetében legfeljebb 10 százalékponttal, összesen 95 %-ra növeljék az EMVA-hozzájárulás mértékét. Az 59. cikk (4) bekezdésének g) pontja azonban azt is előírja, hogy az EMVA-hozzájárulás ezen eltérés nélkül alkalmazandó mértékét a programozási időszak alatt teljesített összes közkiadás tekintetében tiszteletben kell tartani.

A záráskor a Bizottság ellenőrizni fogja, hogy az érintett tagállamok helyesen alkalmazták-e az 59. cikk (4) bekezdésének g) pontja szerinti ideiglenes eltérést. A Bizottság különösen azt fogja ellenőrizni, hogy két év elteltével az alkalmazott hozzájárulási mérték nem haladja-e meg az 59. cikk (3) bekezdésében a teljes programozási időszakra vonatkozóan meghatározott maximális arányokat. A Bizottság ellenőrzi az 1305/2013/EU rendelet 59. cikke (4) bekezdése g) pontjának való megfelelést, és meg nem felelés esetén korrekciókat kell végezni.

3.5. **Az 1303/2013/EU rendelet 42. cikke szerinti, a pénzügyi eszközökkel kapcsolatos intézkedésekre alkalmazandó egyedi elszámolhatósági szabályok**

A 2014–2022-es programozási időszakban az EMVA irányító hatóságai csak hitel- és garanciaalapokat hoztak létre. Ezért ez az iránymutatás nem részletezi a sajáttőke- vagy kvázisajáttőke-finanszírozási eszközöket.

A pénzügyi eszközök záráskori kiadásainak elszámolhatóságát az 1303/2013/EU rendelet 42. cikkében szereplő előírások (és a 480/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletnek ([17]) a következő bekezdésekben kifejtett vonatkozó rendelkezései) határozzák meg. Az 1303/2013/EU rendelet 42. cikke szerint a program zárásakor a pénzügyi eszköz elszámolható kiadása az elszámolhatósági időszakon belül a pénzügyi eszköz számára ténylegesen kifizetett, illetve garanciák esetében a pénzügyi eszköz által lekötött program-hozzájárulások teljes összege, amely a következőknek felel meg:

a) a végső kedvezményezettek számára kifizetett összegek, valamint az 1303/2013/EU rendelet 37. cikkének (7) bekezdésében említett esetekben a végső kedvezményezettek javára teljesített kifizetések;

b) akár még fennálló, akár már lejárt garanciaszerződésekre a lehetséges garancialehívások teljesítése érdekében lekötött források, amelyeket prudens előzetes kockázatértékelés alapján számítottak ki, és amelyek a végső kedvezményezettben végrehajtott új beruházások céljára nyújtott mögöttes új kölcsönök vagy más kockázati eszközök összegét fedezik;

c) az elszámolhatósági időszak után legfeljebb tíz év alatt fizetendő, pénzügyi eszközökkel együttesen alkalmazott tőkésített kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás, amelyet egy kifejezetten ebből a célból létrehozott letéti számlára fizetnek be az elszámolhatósági időszak utáni tényleges kifizetések céljára, de a végső kedvezményezettekben végrehajtott befektetések céljára az elszámolhatósági időszakon belül nyújtott kölcsönök és más kockázati eszközök vonatkozásában;

d) a pénzügyi eszköz felmerült irányítási költségeinek visszatérítése vagy a pénzügyi eszközzel kapcsolatos irányítási díjak kifizetése.

Csak az 1303/2013/EU rendelet 42. cikke szerint felmerült kiadások tekinthetők elszámolhatónak. A végső kedvezményezettek beruházásainak nem kell befejezettnek lenniük.

Nem elszámolható kiadásnak minősülnek azok a programforrások, amelyeket a finanszírozási megállapodásban a pénzügyi eszköz számára különítettek el és/vagy fizetettek ki, de nem fizettek ki a végső kedvezményezetteknek, vagy amelyeket a folyósított mögöttes kölcsönökre vonatkozó garanciaszerződésekre stb. különítettek el.

([17]) A Bizottság 480/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelete (2014. március 3.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet kiegészítéséről (HL L 138., 2014.5.13., 5. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2014/480/2019-05-30).

Az elszámolhatósági időszakra és a végleges elszámolások ezt követő benyújtására az átmeneti rendelet 1. cikkében és 2. cikkének (1) bekezdésében meghatározott átmeneti rendelkezések vonatkoznak.

A kölcsönök esetében az elszámolható kiadások az 1303/2013/EU rendelet 42. cikkében meghatározottak szerint a végső kedvezményezetteknek ténylegesen kifizetett programforrásoknak felelnek meg. A végső kedvezményezettekkel kötött szerződésekben lekötött és ki nem fizetett programforrások nem elszámolhatók. Az elszámolhatósági időszak alatt a végső kedvezményezettek javára kifizetett kamattámogatások, garanciadíj-támogatások és technikai segítségnyújtás szintén elszámolható kiadásnak minősülnek.

Garanciák esetében a garanciaszerződésekre lekötött programforrások csak akkor elszámolhatók, ha a mögöttes kölcsönöket vagy egyéb kockázati eszközöket a végső kedvezményezetteknek folyósították. Amennyiben a pénzügyi közvetítő vagy a garancia révén támogatott szervezet nem folyósította az új kölcsönök vagy egyéb kockázatmegosztási eszközök tervezett összegét a végső kedvezményezetteknek, az elszámolható kiadások arányosan csökkennek (a 480/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 8. cikkének d) pontjával összhangban).

A 42. cikk (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott kiadások elszámolhatósága a vissza nem térítendő támogatások és a pénzügyi eszközök egyetlen műveletben történő kombinálásának esetére vonatkozik az 1303/2013/EU rendelet 37. cikkének (7) bekezdésével összhangban. A számítások során a 480/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 11. cikkében előírtak szerint figyelembe kell venni az érintett finanszírozási megállapodásokat is.

A letéti számlára fizetendő összeg a következőket tartalmazza:

a) tőkésített kamattámogatás vagy garanciadíj-támogatás esetében a diszkontált kifizetési kötelezettségek az elszámolhatósági időszakot követő legfeljebb tíz évig; és/vagy

b) mikrohitelek esetében az elszámolhatósági időszak után fizetendő diszkontált irányítási költségek és díjak hat évig.

A letéti számlára befizetendő összeg meghatározásának megközelítése eltérő lehet, amennyiben a módszer megválasztása világos indoklással van alátámasztva. A tagállamok i. követhetik a projektfinanszírozási megközelítést, és a nettó bevételt termelő műveletek esetében alkalmazhatják a javasolt 4 %-os diszkontrátát (a 480/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 19. cikke), vagy ii. alkalmazhatják a Bizottság által meghatározott alapkamatlábakat ([18]).

Az 1303/2013/EU rendelet 42. cikkének (2) bekezdése a mikrohitelekre vonatkozó kivételről rendelkezik. Az elszámolhatósági időszakon belül a végső kedvezményezetteknél végrehajtott, a 44. vagy a 45. cikk hatálya alá nem tartozó beruházások tekintetében az elszámolhatósági időszakot követő legfeljebb hat évig fizetendő tőkésített irányítási költségek vagy díjak elszámolható kiadásnak tekinthetők, amennyiben azokat kifejezetten erre a célra létrehozott letéti számlára fizetik be. Emellett a 480/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 14. cikkének (1), (2) és (4) bekezdése szerint az 1303/2013/EU rendelet 42. cikkének (2) bekezdésével összhangban elszámolható kiadásként megtérítendő tőkésített irányítási költségeket és díjakat az elszámolhatósági időszak végén kell kiszámítani az elszámolhatósági időszak után az említett rendelet 42. cikkének (2) bekezdésében meghatározott időszakra fizetendő diszkontált irányítási költségek és díjak összegeként és a vonatkozó finanszírozási megállapodásokkal összhangban. Mikrohitelt nyújtó pénzügyi eszköz esetében az elszámolhatósági időszakot követően fizetendő tőkésített irányítási költségek és díjak nem haladhatják meg a végső kedvezményezettnek az 1303/2013/EU rendelet 42. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében kölcsönök formájában kifizetett és a pénzügyi eszköz részére még visszafizetendő program-hozzájárulások 1 %-át évente, amelyet az elszámolhatósági időszak végétől a befektetés visszafizetéséig, fizetésképtelenség esetén a visszafizettetési eljárás végéig vagy az 1303/2013/EU rendelet 42. cikkének (2) bekezdésében szereplő időszak végéig kell időarányosan számítani, attól függően, hogy melyik következik be korábban. Az 1303/2013/EU rendelet 42. cikke (2) bekezdésének c) pontjában említett időszakot követően vagy a pénzügyi eszköznek ezen időszak lejárta előtti váratlan megszüntetése eredményeként a letéti számlán esetlegesen fennmaradó forrásokat ugyanezen rendelet 45. cikkével összhangban kell felhasználni.

A visszafizetett vagy felszabadított garanciák újrabefektetett forrásai nem számolhatók el elszámolható kiadásként, azaz a második és az azt követő beruházási ciklusok alá tartozó alapokként.

([18]) A módszertant a referencia-kamatláb és a leszámítolási kamatláb megállapítási módjának módosításáról szóló bizottsági közlemény (2008/C 14/02) határozza meg (HL C 14., 2008.1.19., 6. o.). Az alapkamatlábak a következő internetcímen kerültek közzétételre: https://competition-policy.ec.europa.eu/system/files/2023-12/reference_rates_base_rates2024_1_croatia_eurozone.pdf.

Továbbá az 1303/2013/EU rendelet 43. cikke alapján befektetett pénzgazdálkodási források szintén nem elszámolható kiadásnak minősülnek a záráskor. A vidékfejlesztési programból a pénzügyi eszköz részére teljesített kifizetések kamatai, amelyek az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) hozzájárulásának tulajdoníthatók, a vidékfejlesztési programból a pénzügyi eszköz számára kifizetett források pénzgazdálkodását érintik. A vidékfejlesztési program lezárásakor azokat az összegeket, amelyeket nem az 1303/2013/EU rendelet 43. cikke rendelkezéseinek megfelelően használtak fel, le kell vonni az elszámolható kiadásokból.

Amennyiben nettó negatív kamat keletkezik, annak összege fedezhető az 1303/2013/EU rendelet 44. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerint visszafizetett forrásokból.

Az irányító hatóságnak minden esetben nyilvántartást kell vezetnie.

A végsőegyenleg-kifizetést az 1303/2013/EU rendelet 41. cikkének (2) bekezdése szabályozza.

A forrásoknak az elszámolhatósági időszak végét követő újrafelhasználása tekintetében az 1303/2013/EU rendelet 45. cikke alkalmazandó.

A lezárásig hátralévő időszakban a tagállamok és az irányító hatóságok csak akkor vonhatják vissza a programokból az 1303/2013/EU rendelet 38. cikke (1) bekezdésének a) és c) pontjában említett pénzügyi eszközök részére nyújtott, valamint a 38. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett pénzügyi eszközök részére nyújtott és a 38. cikk (4) bekezdésének a), b) és c) pontjával összhangban végrehajtott hozzájárulást, ha a hozzájárulást még nem szerepeltették a szóban forgó rendelet 41. cikke szerinti kifizetési kérelemben.

3.6. **Az integrált igazgatási és kontrollrendszer keretébe tartozó beavatkozások átvitele a 2014–2022-es vidékfejlesztési programokból a 2023–2027-es KAP stratégiai tervekbe**

Az (EU) 2021/2115 rendelet 155. cikkének (3) bekezdése értelmében az 1305/2013/EU rendelet 22., 28., 29., 33. és 34. cikkében meghatározott (a vidékfejlesztési programok 8.1., 10., 11., 14. és 15. intézkedésének megfelelő) többéves intézkedések keretében felmerült kötelezettségvállalások az (EU) 2021/2116 rendelet 70. cikke szerint átvihetők a KAP stratégiai terv (EMVA) beavatkozásaira. Emellett az (EU) 2021/2115 rendelet 155. cikkének (5) bekezdése lehetővé teszi, hogy az 1305/2013/EU rendelet 28. és 29. cikke szerinti kötelezettségvállalások (a vidékfejlesztési programok 10. és 11. intézkedése) a KAP stratégiai tervben támogatásban részesüljenek az EMGA-ból (agrár-ökológiai programok), feltéve, hogy ezek a kötelezettségvállalások megfelelnek bizonyos feltételeknek, például a 31. cikk (7) bekezdése első albekezdésének b) pontja szerinti „b. típusú agrár-ökológiai programok” végrehajtására való jogosultságnak.

Új feltételességi követelmények vonatkoznak a folyamatban lévő vidékfejlesztési program kötelezettségvállalásaiból a KAP-tervbe átvitt azon kiadásokra, amelyek a KAP-terv költségvetéséből kerülnek majd finanszírozásra (2023–2027). Az 1305/2013/EU rendelet 48. cikke lehetővé teszi a mezőgazdasági termelők számára, hogy elálljanak e kötelezettségvállalásoktól, ha nem értenek egyet az új – például a feltételességgel kapcsolatos – feltételekkel.

3.6.1. *A programozási időszakokon átívelő kifizetések*

A vidékfejlesztési program keretében a KAP-terv szerinti zárókifizetések rendezése során előlegek kifizetésére csak kivételes esetekben és az (EU) 2021/2115 rendelet 155. cikke által szabályozott korlátozott mértékben kerülhet sor.

Mivel a 155. cikk az előző programozási időszakokban felmerült egyes kiadások támogathatóságáról rendelkezik, azzal a feltétellel, hogy az ilyen kiadások szerepelnek a KAP-tervekben, és tiszteletben tartják az új jogszabályi keret szabályait, az integrált igazgatási és kontrolrendszer hatálya alá tartozó intézkedések esetében a kedvezményezettek szempontjából jelentős változások következhetnek be a kötelezettségeikre vonatkozó szabályok, valamint az ellenőrzésekre és kontrollokra vonatkozó szabályok tekintetében. Ebből kifolyólag az egyedi kötelezettségvállalások esetében két programozási időszakból származó, egymástól eltérő jogi keret által szabályozott kifizetések kombinálása adminisztratív szempontból igen összetett helyzetet teremt mind az irányító hatóságok, mind a kedvezményezettek számára, így az ilyen helyzeteket a lehető legnagyobb mértékben el kell kerülni.

Az esetleges finanszírozási hiányok kezelése és annak elkerülése érdekében, hogy a két programozási időszakban felmerült kiadásokra eltérő szabályok kerüljenek alkalmazásra, a tagállamok más lehetőségeket is mérlegelhetnek, például átcsoportosíthatják a vidékfejlesztési program pénzügyi keretét vagy kiegészítő nemzeti finanszírozást („kiegészítést”) használhatnak fel annak biztosítása érdekében, hogy a vidékfejlesztési program keretében a végső kifizetések feldolgozhatók legyenek.

A tagállamoknak azt is szem előtt kell tartaniuk, hogy a kedvezményezetteknél felmerült költségek csak akkor számolhatók el a KAP-tervek keretében, ha 2023. január 1-jétől kezdődően merültek fel (az (EU) 2021/2115 rendelet 86. cikkének (4) bekezdése).

3.6.2. *Feltételességi és kölcsönös megfeleltetési ellenőrzések*

Az (EU) 2024/1468 rendelettel ([19]) módosított (EU) 2021/2116 rendelet 83. cikke (2) bekezdésének közelmúltbeli egyszerűsítése nyomán a legfeljebb 10 hektárnyi mezőgazdasági üzemmel rendelkező mezőgazdasági termelők mentesülnek a feltételességi ellenőrzések alól. Következésképpen nem tartoznak a feltételességi ellenőrzési rendszer hatálya alá, és ezért ezek a mezőgazdasági termelők az (EU) 2021/2116 rendelet 104. cikke (1) bekezdése második albekezdése a) pontjának iv. alpontjával összhangban nem mentesülnek a kölcsönös megfeleltetésre vonatkozó ellenőrzések alól. Másként fogalmazva, a legfeljebb 10 hektárnyi mezőgazdasági üzemmel rendelkező mezőgazdasági termelőkre abban az esteben vonatkoznak a kölcsönös megfeleltetéssel kapcsolatos ellenőrzések, amikor a vidékfejlesztési tervekből releváns támogatásban részesülnek.

Az (EU) 2021/2116 rendelet 104. cikke (1) bekezdése második albekezdése a) pontja iv. alpontjának közelmúltbeli módosítását megelőzően az (EU) 2022/1172 felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikke olyan átmeneti szabályokat állapított meg, amelyek az ellenőrzésekhez kapcsolódó túlzott adminisztratív költségek és terhek csökkentéséről rendelkeztek egyes olyan kedvezményezettek esetében, akik egyszerre tartoznak a kölcsönös megfeleltetés és a feltételesség hatálya alá. A területalapú támogatásban részesülő kedvezményezettek esetében az (EU) 2022/1172 felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikkében foglalt szabály az ellenőrzéseket csak a feltételességi követelményekre korlátozta. A vonatkozó kölcsönös megfeleltetési kötelezettséget csak abban az esetben kellett ellenőrizni, ha a feltételességi követelményeknek való meg nem felelés megállapítást nyert. Az (EU) 2021/2116 rendelet 104. cikke (1) bekezdése második albekezdése a) pontja iv. alpontjának módosítását követően azonban az ilyen kapcsolódó kölcsönös megfeleltetési kötelezettségeket a feltételességi követelményeknek való meg nem felelés esetén nem kell ellenőrizni (mivel az 1306/2013/EU rendelet 96. és 97. cikke hatályát vesztette).

3.7. **Az integrált igazgatási és kontrollrendszer hatályán kívüli beavatkozások átvitele a 2014–2022-es vidékfejlesztési programokból a 2023–2027-es KAP stratégiai tervekbe**

Az (EU) 2021/2115 rendelet 155. cikkének (4) bekezdése értelmében a nevezett cikkben említett intézkedések ([20]) keretében a kedvezményezettek javára tett jogi kötelezettségvállalásokkal kapcsolatos kiadások a következő feltételek mellett jogosultak EMVA-hozzájárulásra a KAP stratégiai terv keretében:

— a) a kiadások 2025. december 31. után merültek fel (felmerült kiadás alatt a kifizető ügynökségnél felmerült kiadás értendő), és b) a kiadásokról – a 73. cikk (3) bekezdése első albekezdésének f) pontja kivételével – az (EU) 2021/2115 rendelet szabályaival összhangban a KAP stratégiai terv rendelkezik, és c) a kiadások megfelelnek az (EU) 2021/2116 rendeletnek;

— az EMVA-hozzájárulásnak az említett intézkedésekre kiterjedő beavatkozásra vonatkozó, a KAP stratégiai tervben az (EU) 2021/2115 rendelettel összhangban meghatározott mértéke alkalmazandó.

Ebben az összefüggésben a jogi kötelezettségvállalások a kedvezményezettek felé tett olyan kötelezettségvállalások, amelyek a nemzeti hatóság által hozott támogatási határozatok vagy egyéb igazgatási intézkedések, amelyek jogos elvárásokat keltenek a kedvezményezettben.

A tagállamok az átvitt kiadásokat beépíthetik KAP stratégiai tervükbe ([21]) egy külön beavatkozás tervezése vagy egy meglévő, külön egységnyi összeggel rendelkező beavatkozásba való belefoglalása révén. Az átvitt kiadásokat fel kell tüntetni a pénzügyi tervben. Ezt követően a tervet az Európai Bizottság hagyja jóvá a KAP stratégiai terv módosításával összefüggésben.

([19]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1468 rendelete (2024. május 14.) az (EU) 2021/2115 és az (EU) 2021/2116 rendeletnek a jó mezőgazdasági és környezeti állapotra vonatkozó előírások, az éghajlat-politikai, környezetvédelmi és állatjóléti rendszerek, a KAP stratégiai tervek módosítása, a KAP stratégiai tervek felülvizsgálata, valamint az ellenőrzések és szankciók alóli mentességek tekintetében történő módosításáról (HL L, 2024/1468, 2024.5.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1468/oj).

([20]) A következő cikkekről van szó: az 1305/2013/EU rendelet 14–18. cikke, 19. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja, 20., 23–27., 35., 38., 39. és 39a. cikke, az 1303/2013/EU rendelet 35. cikke és az (EU) 2020/2220 rendelet 4. cikke.

([21]) Az (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a KAP stratégiai tervek tartalmi ismertetése és a biztonságos adatcsere-rendszer tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2021. december 21-i (EU) 2021/2289 bizottsági végrehajtási rendelet I. mellékletének szerkezete, és különösen az 5. d) és e) pont alapján (HL L 458., 2021.12.22., 463. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/2289/oj).

Az 1305/2013/EU rendelet alapján támogatható, de az (EU) 2021/2115 rendelet 73. cikke (3) bekezdése első albekezdésének f) pontja értelmében a KAP stratégiai terv keretében nem támogatható, nagy méretű infrastruktúrákba történő beruházásokra vonatkozó kötelezettségvállalásokhoz kapcsolódó kiadások belefoglalhatók a KAP stratégiai tervbe, de csak átvitel céljából. Erről a kivételről az (EU) 2021/2115 rendelet 155. cikke (4) bekezdésének a) pontja rendelkezik. Ezért az ilyen beavatkozások nem használhatók fel a KAP stratégiai terv szerinti új kötelezettségvállalásokra, hanem csak a vidékfejlesztési program keretében tett fennmaradó kötelezettségvállalások finanszírozására. Ez történhet úgy, hogy a KAP stratégiai tervben külön beavatkozást terveznek, vagy úgy, hogy egy meglévő beavatkozáson belül olyan intézkedést/részbeavatkozást terveznek, amely biztosítja a vidékfejlesztési program keretében megkezdett nagy méretű infrastruktúrába történő beruházás finanszírozását.

Ami a LEADER keretében tett kötelezettségvállalásokhoz kapcsolódó kiadások átcsoportosítását illeti, ez az (EU) 2021/2115 rendelet 155. cikkének (4) bekezdése értelmében lehetséges. Tekintettel azonban arra, hogy a LEADER a 2014–2022-es vidékfejlesztési programok részeként jóváhagyott fejlesztési stratégiák keretében a helyi akciócsoportok által végrehajtott projektekre vonatkozik, amelyeket a programozási időszak végéig be kell fejezni, az ilyen átcsoportosítást korlátozni kell, és kellően indokolt egyedi körülményekhez kell kötni.

Az (EU) 2021/2115 rendelet 155. cikkének (4) bekezdése elvben lehetővé teszi a LEADER-támogatások valamennyi típusának átvitelét (beleértve az előkészítő intézkedéseket is). A kötelezettségvállalások ilyen jellegű átvitele azonban a gyakorlatban elsősorban a vidékfejlesztési program 19.2. alintézkedése (A közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégia szerinti műveletek végrehajtásának támogatása) keretében jogi kötelezettségvállalásokkal rendelkező projekteket érint, amelyek indokolt okokból nem fejezhetők be 2025 vége előtt, annak ellenére, hogy eredetileg úgy tervezték, hogy időben befejezik azokat. A tagállamoknak azonban KAP stratégiai tervük irányítási és ellenőrzési rendszereiben információkat kell szolgáltatniuk az ilyen projektek kifizetéseiről és ellenőrzéséről.

Általánosságban a tagállamoknak tanácsos a lehető legnagyobb mértékben korlátozni az átvitt kötelezettségvállalások összegét, és a pályázati felhívásokat a vidékfejlesztési programok keretében még rendelkezésre álló költségvetéshez igazítani annak érdekében, hogy a projekteket 2025 vége előtt végre lehessen hajtani. Annak érdekében azonban, hogy a rendelkezésre álló források a lehető legnagyobb mértékben kiaknázhatók legyenek, és minimalizálni lehessen az EMVA-/EURI-költségvetés kihasználatlanságának kockázatát, bizonyos szintű túlkönyvelés és esetleges átvitel elfogadható, amennyiben teljesülnek az (EU) 2021/2115 rendelet 155. cikkének (4) bekezdésében foglalt feltételek.

3.8. **Az előfinanszírozásból származó kamat**

Az 1306/2013/EU rendelet 35. cikkének (4) bekezdése értelmében a Bizottságnak a vidékfejlesztési program lezárása előtt záróelszámolási határozatban el kell számolnia a teljes előfinanszírozási összeget. E célból a tagállamoknak a kapott előfinanszírozás kamatait a vidékfejlesztési programra kell fordítaniuk, és azokat le kell vonniuk a záró kiadásigazoló nyilatkozatban feltüntetett közkiadások összegéből.

4. **DOKUMENTUMOK ÁTADÁSA A LEZÁRÁSHOZ**

4.1. **A tagállamok által a lezáráshoz benyújtandó dokumentumok**

A Bizottság minden évben elszámolja az akkreditált kifizető ügynökségek számláit ([22]). Következésképpen a program lezárása az összes egymást követő pénzügyi évre (2015–2025) vonatkozó éves beszámolón és a kapcsolódó pénzügyi záróelszámolási határozatokon fog alapulni.

Az 1306/2013/EU rendelet 7. cikkének (3) bekezdése szerint az akkreditált kifizető ügynökség éves beszámolójához csatolni kell az akkreditált kifizető ügynökségért felelős személy által aláírt vezetőségi nyilatkozatot. Az 1306/2013/EU rendelet 9. cikke (1) bekezdésének a 908/2014/EU végrehajtási rendelet 5. cikkének (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett rendelkezései értelmében a tanúsító szervnek véleményt kell adnia a kifizető ügynökség éves elszámolásainak teljességéről, pontosságáról és valódiságáról, a kifizető ügynökség belső kontrollrendszerének megfelelő működéséről, valamint azon kiadások jogszerűségéről és szabályszerűségéről, amelyek tekintetében a Bizottságtól visszatérítést igényeltek. A tanúsító szervnek ezt a véleményt a 908/2014/EU végrehajtási rendelet 6. és 7. cikkében meghatározott ellenőrzési elvek és módszerek alapján kell kidolgoznia. A véleményt a 908/2014/EU végrehajtási rendelet 5. cikkének (4) bekezdésében előírt megállapításokat tartalmazó jelentéssel kell alátámasztani. A 908/2014/EU végrehajtási rendelet 29. cikke részletesen meghatározza, mit kell tartalmaznia a kifizető ügynökség által készített éves elszámolásnak.

([22]) Az 1306/2013/EU rendelet 51. cikke.

A Bizottság pontosítást fog adni a tagállamok által a 2014–2022-es EMVA lezárásával (az utolsó éves számlák elszámolása) kapcsolatban benyújtandó információkról, valamint konkrét iránymutatást határoz meg a tagállamok tanúsító szervei számára a 2014–2022-es EMVA-programozási időszak lezárásával összefüggésben elvégzendő tanúsítási ellenőrzésre és jelentéstételre vonatkozóan ([23]).

Az 1306/2013/EU rendelet 37. cikkével összhangban a program lezárására csak az elért eredményekről szóló utolsó éves jelentés (azaz az éves végrehajtási jelentés) kézhezvételét követően kerülhet sor.

4.2. **A lezáráshoz szükséges dokumentumok benyújtásának határideje**

Az utolsó éves végrehajtási jelentés benyújtásának határideje **2026. június 30.** (az 1305/2013/EU rendelet 75. cikkének (1) bekezdése).

A 2025-ös pénzügyi év záróelszámolásához szükséges dokumentumokat 2026. február 15-ig kell megküldeni a Bizottságnak ([24]). A pénzügyi év a kifizető ügynökségek által n-1. év október 16. és n. év október 15. között kifizetett kiadásokat fedi le. Emellett a végső végrehajtási év (2024. október 16. – 2025. december 31.) tekintetében a tagállamoknak legkésőbb a végső elszámolhatósági időpontot követő hat hónapon belül, azaz 2026. június 30-ig be kell nyújtaniuk a Bizottságnak a 2025. december 31-ig felmerült kiadásokra vonatkozó elszámolásokat ([25]).

Amennyiben a tagállam 2026. június 30-ig nem nyújtja be a fent említett dokumentumokat a Bizottságnak, az egyenlegre vonatkozó kötelezettségvállalás automatikusan visszavonásra kerül ([26]).

4.3. **A dokumentumok módosítása a benyújtási határidő lejárta után**

A tagállamok általában nem módosíthatják a 4.2. pontban felsorolt dokumentumok egyikét sem a benyújtási határidő lejárta után – csak az elírásokat javíthatják ki –, kivéve, ha a Bizottság az egyeztetési folyamat során történt pontosítást követően ezt kéri.

A Bizottság kérésére vagy a tagállam kezdeményezésére a számlaelszámolással kapcsolatos további információkat lehet a Bizottságnak címezni a Bizottság által – az információ biztosításához szükséges munka mennyiségének figyelembevételével – meghatározott időszakon belül. Ilyen kiegészítő tájékoztatás hiányában a Bizottság a rendelkezésére álló információk alapján számolja el a számlákat ([27]).

Megfelelően indokolt esetben a Bizottság helyt adhat az információk későbbi szolgáltatására vonatkozó kérelemnek, amennyiben a kérelem a benyújtási határidő előtt érkezik be ([28]).

4.4. **A dokumentumok rendelkezésre állása** ([29])

Az EMVA (az EURI-t is beleértve) által finanszírozott kiadással és beszedendő címzett bevétellel kapcsolatos igazoló dokumentumoknak a kifizető ügynökség által teljesített végső kifizetés évét követő legalább három évig kell a Bizottság rendelkezésére állniuk.

Szabálytalanság vagy gondatlanság esetén az igazoló dokumentumokat az összegek kedvezményezettől történő maradéktalan visszafizettetésének és az EMVA részére (az EURI-t is beleértve) történő jóváírásának napjától, vagy a visszafizettetés elmaradásából származó pénzügyi következményeknek az 1306/2013/EU rendelet 54. cikkének (2) bekezdése szerint történő megállapításától számított legalább három évig kell a Bizottság rendelkezésére tartani.

Az 1306/2013/EU rendelet 52. cikke szerinti megfelelőségi vizsgálat esetében az igazoló dokumentumokat – a szabálytalansági esetek kivételével – az eljárás pénzügyi korrekcióval vagy anélkül történő lezárásának évét követő legalább egy évig, vagy ha a megfelelőségi határozat a Bíróság előtt bírósági eljárás tárgyát képezi, az ilyen eljárás befejezésének évét követő legalább egy évig meg kell őrizni.

([23]) Iránymutatás az EMGA/EMVA számláinak tanúsítási ellenőrzéséhez – Jelentéstételi követelmények és a tanúsító szerv által kiadott vélemények.
([24]) A 908/2014/EU végrehajtási rendelet 30. cikkének (2) bekezdése.
([25]) Az 1306/2013/EU rendelet 37. cikkének (1) bekezdése.
([26]) Az 1306/2013/EU rendelet 37. cikkének (3) bekezdése.
([27]) A 908/2014/EU végrehajtási rendelet 30. cikkének (3) bekezdése.
([28]) A 908/2014/EU végrehajtási rendelet 30. cikkének (4) bekezdése.
([29]) A 908/2014/EU végrehajtási rendelet 32. cikke.

Az igazoló dokumentumokat nyomtatott formában, elektronikus formában vagy elektronikus és nyomtatott formában kell megőrizni.

A dokumentumok csak akkor tárolhatók kizárólagosan elektronikus formában, ha az érintett tagállam nemzeti joga a nemzeti bírósági eljárásokban az eljárások tárgyát képező ügyletek bizonyítása során engedélyezi az elektronikus dokumentumok felhasználását.

Ha a dokumentumokat kizárólag elektronikus formában tárolják, az erre szolgáló rendszernek meg kell felelnie az (EU) 2022/127 felhatalmazáson alapuló rendelet I. melléklete 3.B. pontjában foglalt követelményeknek.

5. A PROGRAMOK LEZÁRÁSA

5.1. Számlaelszámolás

A vidékfejlesztési program lezárását megelőző utolsó számlaelszámolási határozat ugyanazon a dokumentáción alapul (a 908/2014/EU végrehajtási rendelet 29. cikke), mint bármely korábbi éves számlaelszámolási határozat, de az ütemezés eltérő lesz, és négy helyett öt „negyedévet” érint.

A lezárást megelőző utolsó számlaelszámolási határozat meghatározza a 2024. október 16. és 2025. december 31. közötti időszakban a tagállamoknál felmerült azon kiadások összegét, amelyek az EMVA terhére elszámolhatók lesznek a 908/2014/EU végrehajtási rendelet 29. cikkében említett számlák alapján. Az utolsó számlaelszámolási határozat meghatározza továbbá az 1303/2013/EU rendelet 42. cikkének (1) bekezdésében említett pénzügyi eszközök elszámolható kiadásait, valamint az 1306/2013/EU rendelet 41. és 42. cikke szerinti csökkentéseket és felfüggesztéseket.

A számlaelszámolási határozat eredményeként a tagállamok által visszafizetendő vagy részükre kifizetendő összeget úgy állapítják meg, hogy a 2024. október 16. és 2025. december 31. közötti időszakra vonatkozó időközi kifizetéseket levonják az ugyanezen időszakra az alapra terhelhetőként elismert kiadásokból. Amikor azonban az előfinanszírozás és az időközi kifizetések elérik a teljes EMVA- és EURI-hozzájárulás 95 %-os szintjét (lásd ezen iránymutatás 2.3. pontját), a Bizottság minden egyes későbbi kiadásigazoló nyilatkozattal elvégzi az előfinanszírozás elszámolását. Ebben az esetben a visszafizetendő vagy kifizetendő összeget úgy állapítják meg, hogy a 2024. október 16. és 2025. december 31. közötti időszakra vonatkozó időközi kifizetéseket és az adott időszakra elszámolt előfinanszírozási összeget levonják az ugyanarra az időszakra az alapra terhelhetőként elismert kiadásokból.

A Bizottság a végleges beszámoló kézhezvételétől számított három hónapon belül közli a tagállamokkal a számlák vizsgálatának eredményeit, valamint az általa javasolt módosításokat.

Amennyiben a Bizottság a tagállamnak felróható okokból nem tudja a számlákat a kézhezvételtől számított négy hónapon belül elszámolni, értesíti a tagállamot azokról a további vizsgálatokról, amelyeket el kíván végezni.

5.2. A záró egyenleg kiszámítása

Az ezen iránymutatás 5.1. pontjában említett számlaelszámolási határozatban a Bizottság a vidékfejlesztési program lezárásakor kifizetendő vagy visszafizettetendő egyenleget is kiszámítja és feltünteti. Meg kell azonban jegyezni, hogy ha az előző pénzügyi évekre vonatkozóan vannak olyan éves elszámolások, amelyek esetében az elszámolás az utolsó végrehajtási évre vonatkozó számlaelszámolási határozatot követően még mindig nem történt meg, a programot nem lehet lezárni, és az egyenleg nem fizethető ki.

A Bizottság a végső egyenleg kifizetésekor érvényesíti az általa kibocsátott, függőben lévő visszafizetési felszólításokat.

Amennyiben egy tagállam az ellenőrzéseit követően pénzügyi kiigazításokat hajtott végre, és visszafizettette a megfelelő összegeket, az összegeket át kell csoportosítania az érintett programhoz. Az 1306/2013/EU rendelet 56. cikkének megfelelően az EMVA keretében nyújtott uniós finanszírozáshoz kapcsolódóan törölt vagy visszafizettetett összegeket, továbbá az azokhoz kapcsolódó kamatokat újra hozzá kell rendelni az érintett programhoz. Ezért a 2014–2022-es programozási időszak szabálytalanságai kapcsán visszafizettetett összegek nem használhatók fel a KAP stratégiai tervek szerinti műveletek finanszírozására, és nem csoportosíthatók át a pénzügyi kiigazítás tárgyát képező műveletekhez/projektekhez ([30]). A vidékfejlesztési program lezárásakor azokat az összegeket, amelyeket a tagállam nem használt fel újra, vissza kell fizetni az uniós költségvetésbe, és ezért le kell vonni a végső egyenlegből.

([30]) Az 1306/2013/EU rendelet 56. cikke.

A vidékfejlesztési program lezárásakor a Bizottság figyelembe fogja venni az 1305/2013/EU rendelet 75. cikkében említett, a vidékfejlesztési program végrehajtásában elért eredményekről szóló utolsó éves jelentést is. A Bizottság öt hónapon belül értesíti a tagállamot az említett jelentés elemzésének eredményeiről ([31]).

A Bizottság az 1306/2013/EU rendelet 41. és 42. cikke alapján csökkentett vagy felfüggesztett, függőben lévő kifizetéseket figyelembe veszi a záróegyenlegben azáltal, hogy a csökkentések és felfüggesztések említett összegeivel csökkenti a végsőegyenleg-kifizetést.

A Bizottság írásban tájékoztatja a tagállamokat a kifizetendő vagy visszafizetendő egyenlegre vonatkozó javaslatáról.

A végsőegyenleg-számítás példáját ezen iránymutatás 1. táblázata tartalmazza.

5.3. **A kifizetési határidőnek a program lezárásakor történő be nem tartása miatti csökkentések**

A vidékfejlesztési programok keretében a kedvezményezettek részére teljesített kifizetések tekintetében a vidékfejlesztési program lezárását megelőző utolsó kifizetési határidő betartásának ellenőrzése ugyanazokon a rendelkezéseken (az 1306/2013/EU rendelet 75. cikkének (1) bekezdése és a 907/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 5a. cikke) fog alapulni, mint az egyes éves kifizetési határidők esetében, de az utolsó számlaelszámolási határozathoz hasonlóan eltérő ütemezést kell alkalmazni.

A 907/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 5a. cikkének (2) bekezdésében említett 5 %-os küszöbérték kiszámítása a végrehajtás utolsó évére vonatkozóan nem változik, azaz a tartalékolási időszak megállapításakor a következő negyedéveket kell figyelembe venni: 2024 harmadik negyedévétől 2025 második negyedévéig. 2025 harmadik és negyedik negyedéve késedelmes fizetési negyedévként kezelendő, és nincs hatással a tartalékra.

Egy adott program esetében a kifizetési határidők be nem tartása miatti csökkentés utolsó számítása négy negyedév helyett öt negyedéven alapul, azaz 2025 negyedik negyedévét is figyelembe veszi.

5.4. **Egyenlegkifizetés**

A Bizottság az egyenleget – a rendelkezésre álló források függvényében – legkésőbb hat hónappal az utolsó éves beszámoló kézhezvétele, az elért eredményekről szóló éves jelentés elfogadhatónak ítélése és az utolsó év elszámolása után fizeti ki ([32]). A végső egyenleg kifizetése nem érinti a program lezárását követően elfogadott esetleges későbbi szabályszerűségi határozatokat.

5.5. **Visszavont kötelezettségvállalások**

A Bizottság automatikusan visszavonja a költségvetési kötelezettségvállalásoknak a kiadások elszámolhatóságára meghatározott végső határidőt (2025. december 31.) követően felhasználatlan azon részét, amelyre vonatkozóan a tagállam 2026. június 30-ig nem állított ki kiadásigazoló nyilatkozatot ([33]).

Az egyenleg kifizetését követően a Bizottság a lezárást követő hat hónapon belül visszavonja a fennálló nyitott kötelezettségvállalásokat ([34]).

Az (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet (költségvetési rendelet) ([35]) 15. cikkének (1) bekezdése szerint a visszavont előirányzatok nyilvánvaló, kizárólag a Bizottságnak tulajdonítható hiba esetén újból rendelkezésre bocsáthatók.

([31]) Az 1303/2013/EU rendelet 50. cikkének (7) bekezdése.
([32]) Az 1306/2013/EU rendelet 37. cikkének (2) bekezdése.
([33]) Az 1306/2013/EU rendelet 38. cikkének (2) bekezdése.
([34]) Az 1306/2013/EU rendelet 37. cikkének (2) bekezdése.
([35]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről. A rendeletet az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet hatályon kívül helyezte. Az utóbbi rendelet 277. cikkének (4) bekezdése értelmében azonban a hatályon kívül helyezett (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet továbbra is alkalmazandó az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet hatálybalépése előtt tett jogi kötelezettségvállalásokra. Ezért az 1303/2013/EU rendeletnek a vidékfejlesztési programok jogi kötelezettségvállalásaira vonatkozó 76. cikke értelmében az (EU, Euratom) 2018/1046 rendelet továbbra is alkalmazandó.

6. A LEZÁRÁST KÖVETŐEN FENNÁLLÓ FELELŐSSÉG

6.1. A dokumentumok lezárásra történő benyújtását követően feltárt jogosulatlan kifizetések nyomon követése

A jogosulatlan kifizetések visszafizettetésének felelőssége nem szűnik meg a vidékfejlesztési program lezárásakor, hanem a tagállamoknak az (EU) 2021/2116 rendelet 59. cikke (1) bekezdésének e) pontja ([36]) szerint végre kell hajtaniuk a programok lezárását követően feltárt jogosulatlan kifizetések visszafizettetését, amennyiben uniós forrásokat fizettek ki a kedvezményezetteknek.

Az érintett összegeket a 908/2014/EU rendelet II. és III. mellékletének, valamint az 50/50 %-os táblázatnak megfelelően be kell jelenteni a Bizottságnak, az 1306/2013/EU rendelet 54. cikke (2) bekezdése első és második albekezdésének és 54. cikke (3) bekezdése második albekezdésének alkalmazásában.

Az 1306/2013/EU rendelet 54. cikke alkalmazandó a folyamatban lévő visszafizettetési eljárásokra és az EMVA 2014–2022-es programozási időszakából származó, jogosulatlanul kifizetett összegek tekintetében indítandó visszafizettetési eljárásokra.

A tagállamok dönthetnek úgy, hogy leállítják a visszafizettetési eljárást azokban az esetekben, amikor – az 1306/2013/EU rendelet 54. cikke (3) bekezdésének a) pontjában foglaltak szerint – a felmerült költségek magasabbak, mint a visszafizetendő összeg, vagy ha a visszafizettetés lehetetlennek bizonyul, mivel a nemzeti joggal összhangban megállapítást nyert és elfogadásra került az adós vagy a szabálytalanságért jogi felelősséggel tartozó személy fizetésképtelensége, az 1306/2013/EU rendelet 54. cikke (3) bekezdésének b) pontjában foglaltak szerint.

A lezárásról szóló határozatot követően az 50/50 %-os szabály ([37]) hatálya alá tartozó fennálló szabálytalansági ügyekkel kapcsolatban a tagállamokra terhelendő összegeket évente vissza kell fizetni az uniós költségvetésbe.

6.2. Lezárás utáni megfelelőségi vizsgálat

A vidékfejlesztési program lezárása nem befolyásolja a későbbi megfelelőségi vizsgálati határozatokat, amelyekben a Bizottság által végzett ellenőrzéseket követően a tagállamokra terhelendő összegek is szerepelhetnek.

6.3. A teljesítmény-keretrendszer értékelése lezáráskor

A vidékfejlesztési program teljesítmény-keretrendszerében szereplő végső cél elérésének értékelésére 2026-ban kerül sor a végső éves végrehajtási jelentés alapján. Ebben az értékelésben a Bizottság megállapítja a végső célok elérésének mértékét, és megállapítja, hogy elérésükben milyen súlyos hiányosságok tapasztalhatók.

A teljesítmény-keretrendszerben szereplő valamely prioritás elérésében mutatkozó súlyos mulasztás azt jelenti, hogy a célérték(ek) teljesítési aránya (amennyiben prioritásonként kettőnél több célérték van) a 215/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet 6. cikkében meghatározott bizonyos százalék alatt van. Továbbá egy adott prioritás elérésével kapcsolatos súlyos hiányosság megállapítása az 1303/2013/EU rendelet 22. cikkének (7) bekezdése szerinti számos kumulatív feltételtől függ. Ahhoz, hogy a Bizottság egy prioritás tekintetében súlyos hiányosságot állapíthasson meg, azt kell megállapítania, hogy a súlyos hiányosság végrehajtási hiányosságnak tudható be, és ezt közölnie kell az irányító hatósággal, amely számára lehetőséget kell biztosítani a korrekciós intézkedésekre.

A teljesítmény-keretrendszerben meghatározott prioritások elérésével kapcsolatos súlyos hiányosság megállapítása esetén a Bizottság pénzügyi korrekciót alkalmazhat, de erre nem köteles.

A Bizottság nem alkalmaz pénzügyi korrekciókat, amennyiben a teljesítmény-keretrendszerben meghatározott valamely prioritás teljesítésének elmulasztására társadalmi-gazdasági vagy környezeti tényezők hatása, az érintett tagállam gazdasági vagy környezeti helyzetében bekövetkező jelentős változások, illetve az adott prioritások végrehajtását súlyos mértékben befolyásoló vis maior okán került sor ([38]).

([36]) Korábban az 1306/2013/EU rendelet 58. cikke (1) bekezdésének e) pontja.
([37]) Az 1306/2013/EU rendelet 54. cikkének (2) bekezdése.
([38]) Az 1303/2013/EU rendelet 22. cikkének (7) bekezdése.

1. TÁBLÁZAT: Példa a végsőegyenleg-számításra

A vidékfejlesztési program végső egyenlegének kiszámítása
I. – **A pénzügyi terv betartásának ellenőrzése intézkedésenként:**
a) A 2014–2022-es programozási időszakra vonatkozó éves nyilatkozatokban bejelentett összes kiadás
b) Kiigazítások
c) Mínusz a teljes felső határ az intézkedések szintjén
II – **A vidékfejlesztési programba már befizetett összegek levonása:**
a) Előfinanszírozási kifizetések
b) Időközi kifizetések
= Esedékes végső egyenleg
– Felfüggesztések/megszakítások
= A fizetendő vagy visszafizettetendő VÉGSŐ EGYENLEG